

Utlåtande 2015:144 RI (Dnr 135-1299/2015)

Inrättande av Älvsjöskogens naturreservat i Stockholms stad

Förslag från exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Älvsjöskogens naturreservat inrättas i enlighet med exploateringsnämndens, stadsbyggnadsnämndens och miljö- och hälsoskyddsnämndens gemensamma förslag, i enlighet med bilaga 2 och 3 till utlåtandet.
2. Skötselplan för naturreservatet enligt bilaga 4 till utlåtandet, fastställs.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård anför följande.

Ärendet

Enligt stadens reglemente har stadsbyggnadsnämnden till uppgift att fatta beslut om att bilda naturreservat och miljö- och hälsoskyddsnämnden är tillsynsmyndighet. Respektive stadsdelsnämnd ansvarar för skötseln enligt reservatsföreskrifter. Exploateringsnämnden ansvarar för markförvaltning och markexploatering inom stadens gräns och är i egenskap av markägare initiativtagare samt står för investeringsutgifter i samband med inrättande av naturreservat.

I kommunfullmäktiges budget för 2012 fick exploateringsnämnden tillsammans med stadsbyggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden i uppdrag att inrätta naturreservatet i Älvsjöskogen, och i kommunfullmäktiges

budget 2014 förtydligades att exploateringsnämnden skulle leda arbetet och samarbeta med miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden samt berörda stadsdelsnämnder.

Berörda nämnder har nu tagit fram ett förslag till naturreservatsbildning samt överlämnat beslutet till kommunfullmäktige.

Reservatet föreslås få namnet "Älvsjöskogens naturreservat" och av beslutskartan framgår avgränsning mot omkringliggande fastigheter vilkas gränser i vissa fall behöver fastställas.

Beslutet om naturreservat innebär också att exploateringsnämnden förvärvar en fastighet om cirka 25 hektar av Svenska Kyrkan för cirka 8,25 miljoner kronor samt eventuellt en privatägd fastighet, Långsjö 1:23 om cirka 900 kvadratmeter, vilken innefattar Vårgårdadammen, som ska ingå i reservatet. Stockholms stad är markägare till övriga cirka 40 hektar.

Förslaget har remitterats till markägare, innehavare av särskild rätt, berörda statliga, regionala och kommunala instanser samt föreningar. Ett allmänt samrådsmöte har hållits och förslaget har ställts ut.

Beslutet träder i kraft tre veckor efter den dag då kommunfullmäktiges beslut kungörs i ortstidning.

Beredning

Ärendet har initierats av exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret delar exploateringsnämndens, stadsbyggnadsnämndens och miljö- och hälsoskyddsnämndens bedömning om vidare hantering för utredning av östra delen av Älvsjöskogen. Vidare bedömer stadsledningskontoret att förslaget är i linje med uppdraget i kommunfullmäktiges budget att inrätta naturreservat i Älvsjöskogen samt att bildandet kommer att bidra till god rekreationsmiljö samt möjligheten att utveckla Älvsjöskogens ekologiska värden.

Mina synpunkter

I en växande och allt tätare stad är tillgången till stadsnära natur avgörande för en ekologiskt och socialt hållbar stadsutveckling. Den föreslagna reservatsbildningen gör västra delen av Älvsjöskogen till naturreservat. Detta innebär att vi kan göra ett viktigt grönområde tillgängligt för stockholmarna. Tillgången på attraktiva grönområden är särskilt viktigt när staden förtätas allt

mer. En mycket stor del av den förtätning och byggnation som ska bli av för att nå stadens mål för ett ökat bostadsbyggande kommer att ske i södra Stockholm. Därför är detta naturreservat ett viktigt komplement till den växande staden.

Invid den östra delen av skogen, på andra sidan spåret, ligger Hagsätra som domineras av flerfamiljshus. I och med beslut i flera nämnder om inrättandet av naturreservat i västra Älvsjöskogen, beslutades om en utredning i syftet att göra relevanta delar av östra Älvsjöskogen till naturreservat. Utredningen ska även omfatta möjligheten att koppla samman västra och östra delen med en ekodukt. Genom att göra en del av den östra delen till naturreservat kan en koppling över spåren skapas och naturen tillgängliggöras för fler stockholmare, i ett kollektivtrafiknära läge. I utredningsuppdraget till berörda förvaltningar ligger dessutom ett direktiv om att säkerställa en hög bostadsbyggnation i anslutning till reservatet.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Beslutskarta- Älvsjöskogens naturreservat
3. Beslutshandling- Älvsjöskogens naturreservat
4. Skötselplan- Älvsjöskogens naturreservat
5. Ekonomisk kalkyl- Älvsjöskogens naturreservat
6. Samrådsredogörelse

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson och Cecilia Brinck (alla M) och borgarrådet Lotta Edholm (L) enligt följande.

Det är positivt att vi nu kan gå vidare med att inrätta ett naturreservat i den västra delen av Älvsjöskogen, ett projekt som initierats av Alliansen. I och med föreliggande beslut säkrar vi såväl värdefulla grönytor i staden, som tusentals framtida välbehövliga bostäder i Älvsjö.

Det är dock oroväckande att den rödgrönrosa majoriteten fortsätter att verka för att göra naturreservat även av den östra delen. Ett sådant beslut skulle vara mycket olyckligt, eftersom det skulle hota förlängningen av tunnelbanan från Hagsätra till Älvsjö. Den östra delen behövs dessutom för att skapa fler bostäder i Stockholm och delar av framtida intäkter från markförsäljningar behövs för finansiering av stadsdelens utveckling. Det går inte att försvara en tunnelbanesträckning utan den intäkten.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Älvsjöskogens naturreservat inrättas i enlighet med exploateringsnämndens, stadsbyggnadsnämndens och miljö- och hälsoskyddsnämndens gemensamma förslag, i enlighet med bilaga 2 och 3 till utlåtandet.
2. Skötselplan för naturreservatet enligt bilaga 4 till utlåtandet, fastställs.

Stockholm den 2 december 2015

På kommunstyrelsens vägnar:
KARIN WANNGÅRD

Ulrika Gunnarsson

Särskilt uttalande gjordes av Joakim Larsson, Cecilia Brinck, Johanna Sjö och Lars Jilmstad (alla M) och Lotta Edholm (L) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av Karin Ernlund (C) enligt följande.

Det är mycket glädjande att det nu står klart att stora delar av Älvsjöskogen blir till ett naturreservat. Efter många decenniers påtryckningar från Centerpartiet hoppas vi nu att vänstermajoriteten inte ytterligare fördröjer ärendet. Motstridiga uppgifter i media angående vilka delar av Älvsjöskogen som ska omfattas har varit oroväckande.

Centerpartiet är angeläget om att en förbindelse över stambanan mellan västra och östra sidan av Älvsjöskogen utreds som utlovat i förvaltningens utlåtande. En förbindelse, eller en så kallad ekodukt, skulle knyta ihop grönområdena på respektive sida och underlätta för människor att röra sig mellan områdena. Den skulle också underlätta spridningen för djur- och växtliv. Vi välkomnar stadens förvärv av den fastighet som innefattar Vårgårdadammen, en synnerligen värdefull plats som lekvatten för grodor.

Remissammanställning

Ärendet

Enligt stadens reglemente har stadsbyggnadsnämnden till uppgift att fatta beslut om att bilda naturreservat och miljö- och hälsoskyddsnämnden är tillsynsmyndighet. Respektive stadsdelsnämnd ansvarar för skötseln enligt reservatsföreskrifter. Exploateringsnämnden ansvarar för markförvaltning och markexploatering inom stadens gräns och är i egenskap av markägare initiativtagare samt står för investeringsutgifter i samband med inrättande av naturreservat.

I kommunfullmäktiges budget för 2012 fick exploateringsnämnden tillsammans med stadsbyggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden i uppdrag att inrätta naturreservatet i Älvsjöskogen, och i kommunfullmäktiges budget 2014 förtydligades att exploateringsnämnden skulle leda arbetet och samarbeta med miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden samt berörda stadsdelsnämnder.

Berörda nämnder har nu tagit fram ett förslag till naturreservatsbildning samt översänt beslutet till kommunfullmäktige. Handlingarna utgörs av beslutscharta med gränser, bilaga 2 till utlåtandet och beslutshandling med beskrivning av reservatet, syfte och föreskrifter, bilaga 3 till utlåtanden. Vidare hör till beslutsunderlaget en skötselplan enligt bilaga 4 till utlåtandet.

En ekonomisk kalkyl samt samrådsredogörelsen har även legat till grund för nämndernas beslut.

Reservatet föreslås få namnet "Älvsjöskogens naturreservat" och av beslutschartan framgår avgränsning mot omkringliggande fastigheter vilkas gränser i vissa fall behöver fastställas.

Beslutet om naturreservat innebär också att exploateringsnämnden förvärvar en fastighet om cirka 25 hektar av Svenska Kyrkan för cirka 8,25 miljoner kronor samt eventuellt en privatägd fastighet, Långsjö 1:23 om cirka 900 kvadratmeter, vilken innefattar Vårgårdadammen, som ska ingå i reservatet. Stockholms stad är markägare till övriga cirka 40 hektar.

Förslaget har remitterats till markägare, innehavare av särskild rätt, berörda statliga, regionala och kommunala instanser samt föreningar. Ett allmänt samrådsmöte har hållits och förslaget har ställts ut.

Beslutet träder i kraft tre veckor efter den dag då kommunfullmäktiges beslut kungörs i ortstidning.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 20 augusti 2015 följande.

- 1 Exploateringsnämnden beslutar att godkänna kontorens gemensamma förslag.
- 2 Exploateringsnämnden beslutar att exploateringskontoret ges i uppdrag att utreda inrättandet av ett naturreservat inom den östra delen av Älvsjöskogen. Syftet med utredningen är att relevanta delar av området blir naturreservat.
- 3 Exploateringsnämnden besluta att exploateringskontoret ges i uppdrag att parallellt med utredningen om naturreservat i östra delen av Älvsjöskogen utreda hur en ökad nyproduktion av i huvudsak bostäder kan genomföras i samspel med naturreservatet.
- 4 Exploateringsnämnden beslutar att därutöver anföra följande:

Att den västra delen av Älvsjöskogen nu inrättas som ett naturreservat är i enlighet med Stockholms stads budget för 2015.

I en växande och allt tätare stad är tillgången till stadsnära natur avgörande för en ekologiskt och socialt hållbar stadsutveckling. Den föreslagna utredningen syftar till att relevanta delar av östra Älvsjöskogen blir naturreservat. Detta för att skapa stadsnära natur för boende i Hagsätra samt värna ekologiska och rekreativa värden. Utredningen ska även omfatta möjligheten att koppla samman västra och östra delen med en ekodukt.

Gränsdragningen för utvidgningen av naturreservatet bör utformas så att den skapar ett attraktivt och tillgängligt möte mellan stad och natur samtidigt som de höga ekologiska värdena i skogen värnas. Omfattning av den östra delen av reservatet ska göras utifrån ett helhetsperspektiv om Hagsättras fortsatta utveckling där behovet av bostäder och framtida investeringar i infrastruktur ska ingå som en central planeringsförutsättning.

Nämnden beslutar därför om att parallellt utreda hur staden ska möta naturreservatet på Hagsättrasidan. I uppdraget ska ingå att säkerställa en hög bostadsbyggnation i anslutning till Hagsätra samtidigt som värdefull naturmark säkerställs och införlivas i naturreservatet.

I reservatsbestämmelser samt markanvisningsprocesser ska säkerställas att spårområdet kan nyttjas och utvecklas i framtiden.

- 5 Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation anfördes av vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Abit Dundar (FP) med hänvisning till kontorens gemensamma förslag.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Abit Dundar (FP), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Markus Berensson (C), *bilaga 1*.

Exploateringskontorets, miljöförvaltningens och stadsbyggnadskontorets gemensamma tjänsteutlåtande daterat den 11 november 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Sammanfattning

Stockholms befolkning växer snabbt och behovet av tätortsnära natur för rekreation och bevarad biologisk mångfald blir större. Älvsjöskogen utgör en viktig del i Stockholms grönstruktur.

Avgränsningen av naturreservatet har gjorts med avvägning mellan natur-, kultur- och rekreationsvärden och det långsiktiga behovet av bostadsbyggande.

Förslaget till naturreservat är i enlighet med ”Promenadstaden – Översiktsplan för Stockholm” samt Stockholms miljöprogram 2012-2015.

Exploateringskontoret förvärvar en fastighet om ca 25 hektar av Svenska kyrkan för ca 8,25 Mkr samt eventuellt en privatägd fastighet om ca 900 kvm som ska ingå i reservatet. Den mindre fastigheten innefattar Vårgårdadammen som bedöms som mycket värdefull för groddjur.

Nämnderna föreslås godkänna förslaget och föreslå kommunfullmäktige att inrätta Älvsjöskogens naturreservat.

Utlåtande

Bakgrund

Stockholms befolkning beräknas öka kraftigt till år 2030. Då stadens befolkningsantal blir större ökar behovet av tätortsnära natur för bevarad biologisk mångfald och för rekreation. Älvsjöskogen utgör en del i Stockholms grönstruktur som ett ekologiskt kärnområde för biologisk mångfald mellan Bornsjökilen och Hanvedenkilen, två av Stockholms gröna kilar. Älvsjöskogen utgör ett ekologiskt kärnområde, med särskilt betydelsefulla äldre barrskogs- och våtmarksmiljöer, samt inslag av särskilt skyddsvärda arter. Skogsområdet är också av stor betydelse för närboendes rekreation.

Enligt stadens reglemente har stadsbyggnadsnämnden till uppgift att fatta beslut om att bilda naturreservat och miljö- och hälsoskyddsnämnden är tillsynsmyndighet. Respektive stadsdelsnämnd ansvarar för att skötseln sker enligt reservatsföreskrifter och skötselplan. Exploateringsnämnden är i egenskap av markägare initiativtagare och

står för investeringskostnaderna.

Tidigare beslut

”Promenadstaden – Översiktsplan för Stockholm”, antagen av kommunfullmäktige 2010, pekar ut Älvsjöskogen som ett naturområde. Västra stambanan, som är ett riksintresse, ligger direkt öster om skogen. Översiktsplanen föreslår att Älvsjö centrum blir en så kallad tyngdpunkt där en förtätning bör sker genom att vidareutveckla en mångsidig stadsmiljö med utgångspunkt från områdets kvaliteter.

”Stockholms miljöprogram 2011-2015”, antagen av kommunfullmäktige 2012, innehåller sex mål samt 29 delmål. Målet om ”Hållbar användning av mark och vattenområden” beskriver hur grön- och vattenområden innehåller många viktiga ekologiska funktioner och stora kvaliteter för rekreation samt att de större naturområdena är viktiga för stockholmarnas friluftsliv. Ett av delmålen anger att områden som har särskild betydelse för den biologiska mångfalden och är attraktiva för rekreation ska stärkas och utvecklas.

Inom området för naturreservatet finns två stadsplaner och en detaljplan med markanvändning som inte överensstämmer med naturreservatet. Stadsbyggnadskontoret har inlett arbete med att upphäva delar av de planerna. Därtill finns en detaljplan för mobilmast som även i fortsättningen kommer att gälla.

Kommunfullmäktige beslutade i 2012 års budget att ge exploateringsnämnden uppdrag att samarbeta med miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden för att inrätta naturreservat i Älvsjöskogen. Stadsledningskontoret gav i 2014 års budget exploateringsnämnden uppdrag att leda arbetet och samarbeta med miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden samt berörde stadsdelsnämnder.

Förslag

Kontoren har gemensamt tagit fram ett förslag till naturreservat för Älvsjöskogen, se figur nedan samt bilaga 1. Handlingen utgörs av beslutskarta med gränser (bilaga 1) och beslutshandling med beskrivning av reservatet, syfte och föreskrifter (bilaga 2). Till samrådet hör även skötselplan (bilaga 3), ekonomisk kalkyl (bilaga 4) och samrådsredogörelse (bilaga 5). Reservatet föreslås få namnet ”Älvsjöskogens naturreservat”. Beslutskartan visar principen för avgränsning mot omkringliggande fastigheter vilkas gränser i vissa fall behöver fastställas.

Översikt Älvsjöskogens naturreservat

Förslaget har remitterats till markägare, innehavare av särskild rätt, berörda statliga, regionala och kommunala instanser samt föreningar. Ett allmänt samrådsmöte har hållits och förslaget har ställts ut i Tekniska nämndhuset, hos stadsdelsförvaltningen och på stadens webbplats.

De delar av ett naturreservatsbeslut som får rättsverkan är syfte, avgränsning och

föreskrifter. Dessutom ska en skötselplan fastställas av kommunfullmäktige vid inrättandet av reservatet.

Möjlighet och form av förbindelse för människor och djur över stambanan mellan den västra och östra sidan av Älvsjöskogen för att förstärka de ekologiska- och sociala sambanden kommer att utredas gemensamt av exploateringskontoret och trafikverket.

Syfte

Förslaget till Älvsjöskogens naturreservat tillgodoser en god rekreativmiljö för invånarna i närområdet och ger skydd och möjlighet att utveckla upplevelsevärden såsom skogskänsla, naturpedagogik, motion och lek samt skydda och framhäva kulturhistoriska spår. Reservatsbildningen bekräftar Älvsjöskogen som del av ett ekologiskt särskilt betydelsefullt område i Stockholms grönstruktur, med särskilt betydelsefulla äldre barrskogs- och våtmarksområden samt särskilt skyddsvärda arter. Reservatet bevarar och stärker också Älvsjöskogens funktion som del av spridningsvägen mellan de gröna kilarna Hanveden och Bornsjön.

Avgränsning

Förslaget till Älvsjöskogens naturreservat avgränsas geografiskt i söder av gränsen mot Huddinge kommun, västra stambanan i öster och Långsjön samt befintlig bostadsbebyggelse i väster och norr.

Svenska kyrkan är markägare till Älvsjö 1:2 om ca 25 ha som staden kommer att förvärva för ca 8,25 Mnr i samband med upprättandet av naturreservatet. Privatpersoner är markägare till den mindre fastigheten Långsjö 1:23 som också den ingår i reservatet och eventuellt kommer att förvärfvas. Stockholms stad är markägare till övriga ca 40 ha. Olovlig annektering av mark inom reservatet kommer att åtgärdas.

Avgränsningen av naturreservatet har utgått från områdets befintliga värden, befintliga administrativa gränser och bebyggelse samt stambanan. Det innebär att naturmarken på den östra sidan av stambanan inte ingår i den nu aktuella reservatsbildningen.

Föreskrifter

Utifrån syftet med reservatet har ett förslag till föreskrifter för området tagits fram, dels föreskrifter för markägare och sakägare med särskild rätt och dels för allmänheten. Föreskrifterna är dels åtgärder som är förbjudna men där dispens kan ges vid särskilda skäl, dels åtgärder som är tillåtna efter tillstånd från kommunen.

Föreskrifterna utgör ej hinder för en framtida spårutbyggnad längs med stambanan förbi naturreservatet och inte heller för att anlägga en förbindelse över eller under järnvägen.

Föreskrifterna hindrar inte heller den normala skötseln av områdets befintliga byggnader och anläggningar eller skötsel såsom underhåll av besöksparkering, vägar, motionsspår stigar, skyltar, diken och naturvårdsåtgärder.

Föreskrifterna är utformade för att så långt möjligt inte inskränka på allemansrätten

eftersom syftet är att främja friluftsliv och rekreation. En inskränkning i allemansrätten föreslås - förbud att göra upp eld annat än på iordningsställda grillplatser eller i medhavd grill.

Det är stadsbyggnadsnämnden som behandlar ansökningar om tillstånd eller dispens från föreskrifterna. Miljö- och hälsoskyddsnämnden är tillsynsmyndighet för naturreservatet.

Skötselplan

I ett naturreservatsbeslut ingår en skötselplan, bilaga 3. Den ger en beskrivning av områdets bevarandevärden och anger mål med åtgärdsförslag i linje med reservatets syfte. Syftet ska bibehållas och stärkas genom rätt skötsel. Skötselplanen har därför som ambition att utveckla områdets rekreativvärden, natur- och kulturvärden.

För Älvsjöskogen anges generella skötselanvisningar för barr- och blandskogen och för lövskogen, samt mer detaljerade anvisningar för olika delområden, samt för groddjurslokaler och anordningar för friluftslivet. Till skötselplanen hör en skötselkarta där de olika delområdena framgår.

Under 2015 kommer en inventering av området med avseende på kulturhistoriska lämningar att genomföras, vilket kan komma att innebära att särskilda skötselanvisningar för eventuella fornlämningar tillkommer.

Det är respektive stadsdelsnämnd som ansvarar för skötseln av reservatet i enlighet med föreskrifter och skötselplan.

Ekonomi

Inom området för förslag till naturreservatet äger Svenska kyrkan en fastighet på ca 25 hektar (hela förslaget till naturvårdsreservatet är på ca 65 hektar).

Exploateringskontoret har överenskommit med Svenska kyrkan om att förvärva fastigheten för 8,25 Mnkr. Priset är baserat på en bedömning av skogsvärde och förväntansvärde om ca 7 Mnkr. Därutöver tillkommer ett schablontillägg om 25 procent av marknadsvärdet för ekonomiska skador som uppkommer genom tvångsförvärvet. Köpet är villkorat av naturvårdsreservatets instiftande.

Inom området äger privatpersoner en ca 900 kvm stor fastighet som även den införlivas i reservatet och eventuellt kommer att förvärfvas av staden. Förhandlingar för förvärv pågår mellan staden och markägaren.

Med inrättandet av naturreservatet följer även kostnader för inmätning, utmärkning, information och liknande. En mindre parkering behöver anläggas vid entrén till reservatet. Dessa poster åligger Exploateringskontoret och beräknas uppgå till ca 800 tkr.

Kostnadsuppskattning för driften enligt skötselplanen uppgår till ca 150 000 kr per år för Älvsjöskogen. Driftkostnaden belastar Älvsjö stadsdelsförvaltning. Utöver detta tillkommer miljöförvaltningens tillsyn om ca 70 000 kr vilket belastar exploateringsnämnden.

En kostnadsuppskattning redovisas i bilaga 4 – Ekonomisk kalkyl.

Samrådsredogörelse

Samråd genomfördes under sommaren 2014. Inkomna synpunkter och kontorens svar redovisas i en samrådsredogörelse, bilaga 5. Förslaget har bearbetats utifrån inkomna synpunkter. I det nya förslaget har t.ex. reservatet utökats till att inkludera fastigheten Långsjö 1:23 på vilken det finns en värdefull groddamm. Det har även gjorts ett förbehåll i förslaget till beslut, så att inte en framtida utbyggnad av stambanan hindras av naturreservatsbeslutet.

Måluppfyllelse

Enligt "Promenadstaden - Översiktsplan för Stockholm" ska hållbar stadsutveckling eftersträvas genom att stadens grönområden och dess samband utvecklas. Förslaget att inrätta naturreservat uppfyller målen om god tillgång till attraktiva parker och grönområden samt att värna och utveckla stadens ekologiska infrastruktur.

Förslaget till naturreservat är i enlighet med Stockholm stads miljömål 2012-2015. Förslaget uppfyller tre av delmålen under huvudmålet "Hållbar användning av mark och vatten"; att mark- och vattenområden som har särskild betydelse för den biologiska mångfalden ska stärkas och utvecklas, att grön- och vattenområden som är särskilt attraktiva för rekreation ska stärkas och utvecklas samt att skötseln av grön- och vattenområden ska stärka biologisk mångfald, ekosystemtjänster och rekreativa kvaliteter.

Förvaltningarnas förslag

Kontoren föreslår att exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden samt stadsbyggnadsnämnden föreslår till kommunfullmäktige att inrätta naturreservat med tillhörande skötselplan.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 25 augusti 2015 följande.

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner förvaltningarnas gemensamma förslag.
2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att miljöförvaltningen ges i uppdrag att utreda inrättandet av ett naturreservat inom den östra delen av Älvsjöskogen. Syftet med utredningen är att relevanta delar av området blir naturreservat.
3. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att därutöver anföra följande: Att den västra delen av Älvsjöskogen nu inrättas som ett naturreservat är i enlighet med Stockholms stads budget för 2015.

I en växande och allt tätare stad är tillgången till stadsnära natur avgörande för en ekologiskt och socialt hållbar stadsutveckling. Den föreslagna utredningen syftar till att relevanta delar av östra

Älvsjöskogen blir naturreservat. Detta för att skapa stadsnära natur för boende i Hagsätra samt värna ekologiska och rekreativa värden. Utredningen ska även omfatta möjligheten att koppla samman västra och östra delen med en ekodukt.

Gränsdragningen för utvidgningen av naturreservatet bör utformas så att den skapar ett attraktivt och tillgängligt möte mellan stad och natur samtidigt som de höga ekologiska värdena i skogen värnas. Omfattning av den östra delen av reservatet ska göras utifrån ett helhetsperspektiv om Hagsättras fortsatta utveckling där behovet av bostäder och framtida investeringar i infrastruktur ska ingå som en central planeringsförutsättning.

Nämnden beslutar därför om att parallellt utreda hur staden ska möta naturreservatet på Hagsättrasidan. I uppdraget ska ingå att säkerställa en hög bostadsbyggnation i anslutning till Hagsätra samtidigt som värdefull naturmark säkerställs och införlivas i naturreservatet.

I reservatsbestämmelser samt markanvisningsprocesser ska säkerställas att spårområdet kan nyttjas och utvecklas i framtiden.

4. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att justera paragrafen omedelbart.

Reservation anfördes av vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Lars Jilmstad m.fl. (M) och Ola J Hedin (FP) med hänvisning till förvaltningarna gemensamma förslag.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Jonas Naddebo (C), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Lars Jilmstad m.fl. (M) och Ola J Hedin (FP), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Ulrika Hoff (KD) som instämde i förslag till beslut från vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Lars Jilmstad m.fl. (M) och Ola J Hedin (FP).

Exploateringskontorets, miljöförvaltningens och stadsbyggnadskontorets gemensamma tjänsteutlåtande daterat den 11 november 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Se ovan.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 20 augusti 2015 följande.

1. stadsbyggnadsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens förslag.
2. stadsbyggnadsnämnden beslutar att ge stadsbyggnadskontoret i uppdrag att utreda inrättandet av ett naturreservat inom den östra delen av Älvsjöskogen. Syftet med utredningen är att relevanta delar av området blir naturreservat.
3. stadsbyggnadsnämnden beslutar att ge stadsbyggnadskontoret i uppdrag att parallellt med utredningen om naturreservat i östra delen av Älvsjöskogen utreda hur en ökad nyproduktion av i huvudsak bostäder kan genomföras i samspel med naturreservatet.

4. Att därutöver anföra följande:

Att den västra delen av Älvsjöskogen nu inrättas som ett naturreservat är i enlighet med Stockholms stads budget för 2015.

I en växande och allt tätare stad är tillgången till stadsnära natur avgörande för en ekologiskt och socialt hållbar stadsutveckling. Den föreslagna utredningen syftar till att relevanta delar av östra Älvsjöskogen blir naturreservat. Detta för att skapa stadsnära natur för boende i Hagsätra samt värna ekologiska och rekreativa värden.

Utredningen ska även omfattamöjligheten att koppla samman västra och östra delen med en ekodukt

Gränsdragningen för utvidgningen av naturreservatet bör utformas så att den skapar ett attraktivt och tillgängligt möte mellan stad och natur samtidigt som de höga ekologiska värdena i skogen värnas. Omfattning av den östra delen av reservatet ska göras utifrån ett helhetsperspektiv om Hagsättras fortsatta utveckling där behovet av bostäder och framtida investeringar i infrastruktur ska ingå som en central planeringsförutsättning.

Nämnden beslutar därför om att parallellt utreda hur staden ska möta naturreservatet på Hagsättrasidan. I uppdraget ska ingå att säkerställa en hög bostadsbyggnation i anslutning till Hagsätra samtidigt som värdefull naturmark säkerställs och införlivas i naturreservatet.

I reservatsbestämmelser samt markanvisningsprocesser ska säkerställas att spårområdet kan nyttjas och utvecklas i framtiden.

Exploateringskontorets, miljöförvaltningens och stadsbyggnadskontorets gemensamma tjänsteutlåtande daterat den 11 november 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Se ovan.

Beredning

Ärendet har initierats av exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 12 oktober 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret konstaterar att inrättande av Älvsjöskogens naturreservat ligger i linje med det uppdrag om inrättande som formulerats i kommunfullmäktiges budget under åren 2012 till 2015.

Inrättande av naturreservat tillgodoser en god rekreationsmiljö och ger skydd och möjlighet att utveckla upplevelsevärden. Reservatsbildningen bekräftar Älvsjöskogen som del av ett ekologiskt särskilt betydelsefullt område i Stockholms grönstruktur samt bevarar och stärker Älvsjöskogens funktion som del av spridningsvägen mellan de gröna kilarna Hanveden och Bornsjön.

Stadsledningskontoret konstaterar att de utgifter och kostnader som följer av beslutet och belastar exploateringsnämndens och Älvsjö stadsdelsnämnds budget får inrymmas inom tilldelad budget. Därutöver finns sedan ett par år särskilt avsatta medel i central medelsreserv, och så även i finansborgarrådets förslag till budget för 2016, för skötsel av naturreservat. Stadsdelsnämnder kan därmed ansöka om budgetförstärkning för skötsel av naturreservat.

Stadsledningskontorets delar exploateringsnämndens, stadsbyggnadsnämndens och miljö- och hälsoskyddsnämndens bedömning om vidare hantering för utredning av östra delen av Älvsjöskogen. Det är av vikt att ett eventuellt inrättande av östra delen som naturreservat görs med hänsyn tagen till möjlig bostadsproduktion och möjligheter att bygga ut infrastruktur i området. Älvsjö med närområde är en central del i stadens utveckling och i området ska en stor utbyggnadspotential möjliggöras samtidigt som större infrastruktursatsningar planeras både inom den regionala planeringen men även inom den nu pågående Sverigeförhandlingen. Både utbyggnad av tunnelbana, regionalstågsstation och höghastighetsjärnväg kan komma att påverka området runt Älvsjö och Hagsätra. Ett eventuellt inrättande av naturreservat i östra delen av Älvsjöskogen behöver ta hänsyn till detta framöver.

Vidare konstaterar stadsledningskontoret att Länsstyrelsen och Trafikverket i samband med samrådet har efterfrågat en buffertzona kring järnvägen för en eventuell framtida utbyggnad av spåren. Staden har dock kommit överens med Trafikverket om att placera naturreservatsgränsen dikt an mot Trafikverkets fastighet tills beslut tagits kring spårutbyggnad. I beslutet om naturreservatet har ett förbehåll lagts till för en framtida spårutbyggnad, vilket innebär att föreskrifterna inte ska utgöra hinder för en framtida spårutbyggnad längs med stambanan förbi naturreservatet. Trafikverket bedömer att på lång sikt kan kapaciteten på stambanan behöva förstärkas genom två ytterligare spår. Om detta blir aktuellt och en samlad bedömning skulle visa att det i sådant fall är mest lämpligt att förlägga spåren inom reservatsgränsen, avser staden justera reservatsgränsen.

Trafikverket lyfter även i samrådet att verket inte svarar för eventuella bulleråtgärder som kan komma att efterfrågas vid bildande av naturreservatet. Stadsledningskontoret anser dock att Trafikverket inte kan friskrivas detta ansvar, vare sig utifrån dagens förutsättningar eller vid en eventuell utbyggnad av stambanan, med hänvisning till bildandet av naturreservat. Stadsledningskontoret är av uppfattningen att Trafikverkets åtgärdsprogram enligt förordning om omgivningsbuller gäller samt att vid en eventuell utbyggnad av stambanan ska bullerskyddsåtgärder göras i enlighet med de åtgärder som uttrycks i programmet i samband med ombyggnad av väg och järnväg. Stadsledningskontoret anser inte att något undantag ska gälla på grund av att staden beslutat inrätta ett naturreservat längs stambanan.

Vidare har framförts önskemål om möjlig förbindelse mellan naturreservatet och skogen öster om järnvägsspåren. Föreskrifterna har därför utformats så att det bland annat ska vara möjligt att anlägga en gång- och cykelbro över stambanan eller en passage under järnvägen. Stadsledningskontoret ser positivt på detta då detta tillgängliggör skogen som ett större sammanhängande naturområde då den västra och östra delen kopplas ihop.

Vidare anser stadsledningskontoret att det är av vikt att området även tillgängliggörs för personer med funktionsnedsättning och ser därför positivt på att en utredning görs för att möjliggöra tillgänglighetsanpassade parkeringsplatser samt utredning om att tillgänglighetsanpassa, där det är möjligt utan stora ingrepp i naturmiljön, delar av gångvägarna inom området.

Sammantaget bedömer stadsledningskontoret att förslaget är i linje med uppdraget i kommunfullmäktiges budget att inrätta naturreservat i Älvsjöskogen samt att bildandet kommer att bidra till god rekreationsmiljö samt möjligheten att utveckla Älvsjöskogens ekologiska värden. Stadsledningskontoret föreslår därför kommunfullmäktige besluta om avgränsning, syfte, föreskrifter samt skötselplan för Älvsjöskogens naturreservat.

Reservationer m.m.

Exploateringsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Abit Dundar (FP) enligt följande enligt följande.

Det är positivt att vi nu kan gå vidare med att inrätta ett naturreservat i den västra delen av Älvsjöskogen, ett projekt som initierats av Alliansen. Det är också glädjande att Miljöpartiet i och med detta verkar backa från sitt vallöfte om att göra naturreservat även av den östra delen. Ett sådant beslut hade varit mycket olyckligt, då det skulle hota förlängningen av tunnelbanan från Hagsätra till Älvsjö. Den delen behövs för att skapa fler bostäder i Stockholm och delar av framtida intäkter från markförsäljningar behövs för finansiering av stadsdelens utveckling. Det går inte att försvara en tunnelbanesträckning utan den intäkten. I och med dagens beslut säkrar vi såväl värdefulla grönytor i staden, som tusentals framtida välbehövliga bostäder i Älvsjö.

Ersätтарыttrande gjordes av Markus Berensson (C) enligt följande.

Det är mycket glädjande att det nu står klart att stora delar av Älvsjöskogen blir till ett naturreservat. Efter många decenniers påtryckningar från Centerpartiet hoppas vi nu att vänstermajoriteten inte ytterligare fördröjer ärendet. Motstridiga uppgifter som förekommit i media angående vilka delar av Älvsjöskogen som ska omfattas har varit oroväckande.

Centerpartiet är angeläget om att en förbindelse över stambanan mellan västra och östra sidan av Älvsjöskogen utreds som utlovat i förvaltningens utlåtande. En förbindelse, eller en så kallad ekodukt, skulle knyta ihop grönområdena på respektive sida och underlätta för människor att röra sig mellan områdena. Den skulle också underlätta spridningen för djur- och växtliv. Vi välkomnar stadens förvärv av den fastighet som innefattar Vårgårdadammen, en synnerligen värdefull plats som lekvatten för grodor.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Jonas Naddebo (C) enligt följande.

Det är mycket glädjande att det nu står klart att stora delar av Älvsjöskogen blir till ett naturreservat. Efter många decenniers påtryckningar från Centerpartiet hoppas vi nu att vänstermajoriteten inte ytterligare fördröjer ärendet. Motstridiga uppgifter som

förekommit i media angående vilka delar av Älvsjöskogen som ska omfattas har varit oroväckande.

Centerpartiet är angeläget om att en förbindelse över stambanan mellan västra och östra sidan av Älvsjöskogen utreds som utlovat i förvaltningens utlåtande. En förbindelse, eller en så kallad ekodukt, skulle knyta ihop grönområdena på respektive sida och underlätta för människor att röra sig mellan områdena. Den skulle också underlätta spridningen för djur- och växtliv. Vi välkomnar stadens förvärv av den fastighet som innefattar Vårgårdadammen, en synnerligen värdefull plats som lekvatten för grodor.

Särskilt uttalande gjordes av Lars Jilmstad m.fl. (M) och Ola J Hedin (FP) enligt följande.

Det är positivt att vi nu kan gå vidare med att inrätta ett naturreservat i den västra delen av Älvsjöskogen, ett projekt som initierats av Alliansen. Det är också glädjande att Miljöpartiet i och med detta verkar backa från sitt vallöfte om att göra naturreservat även av den östra delen. Ett sådant beslut hade varit mycket olyckligt, då det skulle hota förlängningen av tunnelbanan från Hagsätra till Älvsjö. Den delen behövs för att skapa fler bostäder i Stockholm och delar av framtida intäkter från markförsäljningar behövs för finansiering av stadsdelens utveckling. Det går inte att försvara en tunnelbanesträckning utan den intäkten. I och med dagens beslut säkrar vi såväl värdefulla grönytor i staden, som tusentals framtida välbehövliga bostäder i Älvsjö.